

Sammanfattning

Förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen har inte kommit till stånd trots vissa kontakter mellan den arbetstagarorganisation som begärt förhandling och det förhandlingsskyldiga bolaget. Fråga om bolaget genom sitt agerande gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2009-11-18
StockholmDom nr 85/09
Mål nr A 222/08**KÄRANDE**

Svenska Kommunalarbetsförbundet, Box 19039, 104 32 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Annika Ewerblad, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

Marcus Assistans AB, 556625-6946, Riagatan 10, 702 26 Örebro
Ombud: jur. kand. Ersan Bethersen, adress som ovan

SAKEN

skadestånd p.g.a. förhandlingsvägran

Yrkanden m.m.

Mellan Svenska Kommunalarbetsförbundet (förbundet) och Marcus Assistans AB (bolaget) föreligger inte något kollektivavtal.

Förbundet har tre medlemmar som varit anställda i bolaget under vissa tider åren 2007 och 2008. Förbundets avdelning i Skåne (avdelningen) begärde förhandling med bolaget angående vissa lönefrågor avseende dessa medlemmar. En skriftlig förhandlingsframställning skickades till bolaget den 13 maj 2008. Det förekom vissa kontakter mellan avdelningen och bolaget men någon förhandling kom aldrig till stånd. Förbundet har väckt talan mot bolaget i Arbetsdomstolen och gjort gällande att bolaget har brutit mot förhandlingsskyldigheten enligt 10 § medbestämmandelagen.

Förbundet har yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta bolaget att till förbundet utge allmänt skadestånd med 80 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 18 december 2008, till dess betalning sker.

Bolaget har bestritt yrkandet men vitsordat ett allmänt skadestånd om 10 000 kr och sättet att beräkna ränta såsom skäligt i och för sig.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Förbundet

Våren 2008 kontaktade några av förbundets medlemmar avdelningen. Medlemmarna var anställda i bolaget och utförde arbete hos en s.k. brukare i Skåne. De hade frågor om sina anställningsförhållanden och lönevillkor. Avdelningen fann, efter att ha tagit del av medlemmarnas tidrapporter och

lönespecifikationer, att det fanns skäl att påkalla förhandling med bolaget. Förbundet, genom avdelningen, tillskrev därför bolaget den 13 maj 2008 och begärde förhandling i enlighet med 10 § medbestämmandelagen. Som förhandlingsdatum föreslogs den 2 alternativt den 3 juni 2008. Då bolaget inte hördes av skickades den 23 maj 2008 en påminnelse om begäran om förhandling. Enligt mottagningsbevis mottog bolaget denna förhandlingsframställning den 26 maj 2008. Bolaget, genom B.E., kontaktade därefter avdelningsombudsmannen N.G.H. och förklarade att bolaget inte hade möjlighet att närvara vid förhandling de föreslagna datumen. Under samtalet kom parterna överens om en förhandling den 18 juni 2008 i Kristianstad. Vid samtalet utvecklade N.G.H. vad avdelningen önskade förhandla om.

Den 16 eller 17 juni 2008 ringde B.E. till avdelningen och pratade med sekreteraren C.F. B.E. meddelade att bolaget ställde in förhandlingen den 18 juni 2008 och uppgav att det inte fanns något att förhandla om. N.G.H. fick meddelande om detta av C.F. varefter han kontaktade bolaget för att få till stånd ett nytt förhandlingsdatum. Han föreslog att parterna skulle kunna ses hos bolaget i Örebro. B.E. uppgav att han föredrog ett möte i Kristianstad och meddelade att han skulle återkomma med datum när förhandling kunde ske. Då B.E. inte återkom sökte N.G.H. ånyo bolaget. Vid telefonkontakt med B.E. förklarade denne igen att bolaget inte var intresserat av att förhandla med förbundet. N.G.H. informerade än en gång om att bolaget var förhandlingsskyldigt och meddelade att avdelningen såg allvarligt på saken och att han hade för avsikt att kontakta förbundet i Stockholm för att driva saken vidare till domstol. B.E. blev upprörd och lade på luren.

Bolagets påståenden om att parterna skulle ha kommit överens om att hålla förhandlingen den 25 juni 2008 i Örebro och att förhandlingen på grund av semestertider skulle ha skjutits upp på obestämd framtid, är inte riktiga. Några samtal med sådan innebörd har inte förekommit. Dessa påståenden framfördes inte heller i bolagets svaromål.

Sammanfattning av grunderna för förbundets talan

Bolaget har gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran genom att bolaget dels ställt in förhandlingen den 18 juni 2008 under åberopande av att bolaget inte ansåg att det fanns något att förhandla om, dels i telefonsamtal därefter meddelat att bolaget inte avsåg att förhandla med förbundet i den aktuella tvistefrågan. Bolaget har genom sitt agerande brutit mot 10 § medbestämmandelagen och har därigenom ådragit sig skadeståndskyldighet gentemot förbundet enligt 54 § samma lag.

Bolaget

Bolaget har närmare 400 anställda. Bolaget tillhandahåller personliga assistenter hos personer med funktionshinder. Bolaget har tidigare haft kontakt med företrädare för förbundet och har också förhandlat med förbundet. Förbundet har bl.a. velat att bolaget ska teckna kollektivavtal. Bolaget är väl medvetet om sina lagstadgade skyldigheter och har inte haft någon

anledning att inte träda i förhandling med anledning av den aktuella förhandlingsbegäran.

Det är riktigt att bolaget mottog förhandlingsframställningen av den 13 maj 2008 och att bolagets ställföreträdare och verkställande direktör B.E. därefter kontaktade ombudsmannen N.G.H. per telefon samt att parterna vid telefonsamtalet kom överens om att en förhandling skulle hållas den 18 juni 2008.

Ett par dagar före den utsatta förhandlingen fick bolaget förhinder att närvara det aktuella datumet. I anslutning härtil kontaktade därför bolaget, genom B.E., avdelningen för att anmäla detta. Han talade med C.F. Hon och B.E. enades om att förhandlingen skulle flyttas fram en vecka, dvs. till den 25 juni 2008, och att den skulle hållas i bolagets lokaler i Örebro. Det var därefter inte några ytterligare kontakter mellan B.E. och avdelningen i tiden före den 25 juni. När avdelningen inte inställde sig på avtalad tid ringde B.E. upp avdelningen för att höra vad som hänt. Han fick då besked av C.F. att avdelningen på grund av semestertider inte kunde inställa sig till förhandlingen. Hon lät också meddela att avdelningen skulle återkomma med förslag på ny tid för förhandling efter semestrarna. I stället för ny förhandlingstid inkom aktuell stämningsansökan. B.E. har inte haft de samtal med N.G.H. i tiden efter det att förhandlingen den 18 juni 2008 ställdes in, som förbundet påstått.

Sammanfattning av grunderna för bolagets talan

Bolaget har inte vägrat att förhandla på sätt förbundet gjort gällande. Tvärtom är det förbundet som brustit i sitt agerande genom att, trots överenskommelser därom, varken inställa sig till förhandling den 25 juni 2008 eller därefter återkomma med nytt förhandlingsdatum. Bolaget har alltså inte gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran och är därmed inte heller skadeståndsskyldigt.

Domskäl

Twisten

Twisten gäller om bolaget gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran, då någon förhandling inte kommit till stånd mellan parterna med anledning av den förhandlingsframställning som bolaget tog del av i maj 2008. Förbundet har gjort gällande att bolaget agerat på ett sådant sätt att det varit fråga om en förhandlingsvägran. Bolaget har förnekat att det vägrat att förhandla med förbundet och gjort gällande att det är förbundet som brustit i sitt agerande och att det därför inte kommit någon förhandling till stånd.

Utredningen i målet

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. Vid denna har det på begäran av förbundet hållits vittnesförhör med ombudsmannen N.G.H. och sekreteraren

C.F. På begäran av bolaget har det hållits förhör under sanningsförsäkran med bolagets ställföreträdare B.E.

Har bolaget gjort sig skyldigt till förhandlingsvägran?

Det är ostridigt att bolaget har haft en skyldighet att träda i förhandling enligt 10 § medbestämmandelagen och att förbundet genom avdelningen i maj 2008 begärt sådan förhandling. Det är vidare ostridigt att parterna kom överens om att hålla förhandling den 18 juni 2008 i Kristianstad, men att denna någon eller några dagar tidigare – på bolagets initiativ – ställdes in. I fråga om vad som sades i samband med att B.E. ringde avdelningen för att ställa in förhandlingen samt om vad som hände därefter går parternas uppfattningar isär.

Förbundet har gjort gällande att bolaget, genom B.E., ställde in förhandlingen den 18 juni 2008 under åberopande av att bolaget inte ansåg att det fanns något att förhandla om och att det alltså var förhandlingsovilja från bolagets sida, inte något förhinder, som var orsaken till att bolaget ställde in förhandlingen. Bolaget har häremot invänt att bolaget hade förhinder samt att det var det som uppgavs i samtalet med avdelningen och inte något om att bolaget inte önskade förhandla i frågan. Parterna är eniga om att B.E. talade med C.F. och meddelade henne att bolaget önskade ställa in förhandlingen den 18 juni 2008. Enligt Arbetsdomstolens mening ger utredningen dock inte stöd för att B.E. vid det samtalet sagt att bolaget var av uppfattningen att det inte fanns något att förhandla om. Varken C.F. eller N.G.H. har bekräftat den uppgiften.

Förbundet har därutöver gjort gällande att B.E. i telefonsamtal med N.G.H. hävdade att det inte fanns något för bolaget att förhandla om och att någon förhandling därför inte kommit till stånd. Bolaget har förnekat att B.E. över huvud taget samtalat med N.G.H. i tiden efter att förhandlingen den 18 juni 2008 ställts in. Bolaget har hävdade att bolaget kommit överens med C.F. om att en förhandling skulle hållas den 25 juni 2008 i Örebro, att ingen från avdelningen kom och att C.F. vid telefonsamtal den dagen uppgett att det var semestertider och att förhandlingen skulle skjutas upp till efter semestrarna. Enligt bolaget är det förbundet genom avdelningen som inte gjort vad det åtagit sig varför någon förhandling inte kom till stånd.

N.G.H. har i förhöret med honom sammanfattningsvis uppgett bl.a. följande. B.E. har vid två tillfällen – vid två olika telefonsamtal efter det att förhandlingen den 18 juni 2008 ställts in – sagt att "bolaget inte hade något att göra med förbundet" och att "bolaget inte hade några skyldigheter gentemot förbundet". B.E. hänvisade till det faktum att bolaget inte var bundet av något kollektivavtal med förbundet. N.G.H. har vid båda tillfällena förklarat att bolaget ändå var förhandlingsskyldigt och vad förhandlingen skulle handla om. Någon överenskommelse om nytt datum för förhandling kunde inte träffas heller vid det andra telefonsamtalet då B.E., som befann sig i en upprörd sinnesstämning, avbröt samtalet genom att lägga på luren.

B.E. har under förhöret med honom inte berättat något om huruvida han över huvud taget samtalat med N.G.H. eller C.F. i samband med den 18 juni 2008 och vad som då sades utan endast uppgett att han inte skulle tjäna något på att inte förhandla, att han inte är en person som bryter mot lagen och att förbundets påståenden framställts enbart i syfte att tvinga bolaget att teckna kollektivavtal. Därutöver har han beträffande händelseförloppet därefter berättat att han blev "chockad" när avdelningen inte kom till bolaget den 25 juni 2008 och att han när han kontaktade avdelningen fick uppgift om att avdelningen skulle återkomma med besked om nytt förhandlingsdatum, men inte uppgett vem han då talat med.

C.F. har uppgett bl.a. följande. Hon har inte bokat in någon förhandling med bolaget den 25 juni 2008. Det ingår inte i hennes arbetsuppgifter att boka eller ställa in förhandlingar. Hon minns inte att hon skulle ha samtalat med någon från bolaget den 25 juni 2008. Hon skulle aldrig ha uttalat sig om att en förhandling kunde vänta till efter semestrarna. Avdelningen är bemannad av ombudsmän även under semestertid. Hon skulle endast ha tagit ett meddelande om att företrädare för bolaget ringt och vidarebefordrat det till ombudsmännen. N.G.H. hade semester från och med 30 juni 2008 och var alltså i tjänst den 25 juni 2008.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Det får genom såväl förbundets som bolagets uppgifter anses utrett att förbundet varit angeläget om att få till stånd en förhandling med bolaget men att bolaget anmält förhinder att träda i förhandling dels de föreslagna tiderna i början av juni 2008, dels det överenskomna datumet den 18 juni 2008. Bolagets påstående om att parterna kommit överens om att förhandling i stället skulle hållas den 25 juni 2008 och att avdelningen då uteblivit vinner inte stöd av C.F:s berättelse. Arbetsdomstolen finner att det finns skäl att fästa tilltro till de av henne lämnade uppgifterna. Det framstår inte som troligt att hon på eget bevåg skulle ha avtalat om ett nytt förhandlingsdatum. Hon har på ett trovärdigt sätt berättat att det inte ens ingår i hennes arbetsuppgifter. B.E:s uppgift om att C.F. skulle ha sagt att avdelningen inte kunde närvara på grund av semestertider framstår inte heller som trovärdig då det får anses utrett att N.G.H. var i tjänst den aktuella dagen. Arbetsdomstolen noterar därutöver, som förbundet påpekat, att invändningen om att avdelningen skulle ha uteblivit från en överenskommen förhandling den 25 juni 2008 framställts sent i processen. Arbetsdomstolen finner alltså inte utrett att avdelningen uteblivit från något överenskommet förhandlingstillfälle eller att avdelningen åtagit sig att återkomma till bolaget efter semestrarna.

Bolaget har förnekat att B.E. över huvud taget skulle ha fört några samtal med N.G.H. om nytt förhandlingsdatum, i stället för den 18 juni 2008. Detta bestridande har dock inte bekräftats under förhöret med B.E. Arbetsdomstolens samlade bedömning är att N.G.H:s uppgifter är trovärdiga och bör ligga till grund för bedömningen. Det får således, enligt Arbetsdomstolens mening, genom vad N.G.H. berättat anses visat att bolaget

bemött förbundets försök att få till stånd en förhandling på det sätt som N.G.H. redogjort för.

Av 16 § andra stycket medbestämmandelagen följer att ett sammanträde för förhandling, som nu är aktuell, ska hållas inom två veckor efter det att förhandlingsframställningen kommit motparten till del, såvitt parterna inte kommer överens om något annat. Det åligger en förhandlingsskyldig part att medverka till att en förhandling kommer till stånd. Av N.G.H:s uppgifter framgår att någon överenskommelse om nytt datum för förhandling inte träffats trots att han vid två samtal med B.E. försökt få en förhandling till stånd, att B.E. sagt till N.G.H. att det inte fanns något att förhandla om och att B.E. avbröt det andra samtalet genom att lägga på luren.

Enligt Arbetsdomstolens mening kan bolagets samlade agerande inte uppfattas på annat sätt än som en vägran att uppfylla skyldigheten att träda i förhandling med förbundet. Arbetsdomstolen finner därmed att bolaget har brutit mot 10 § medbestämmandelagen och därför är skyldigt att betala allmänt skadestånd till förbundet. Arbetsdomstolen finner att det allmänna skadeståndet bör bestämmas till skäliga 30 000 kr.

Sammanfattning och rättegångskostnader

Arbetsdomstolen har funnit att förbundets talan om brott mot förhandlings-skyldigheten ska bifallas och att bolaget ska utge visst allmänt skadestånd till förbundet i anledning av detta. Bolaget har alltså förlorat målet och ska därmed förpliktas att ersätta förbundet för dess rättegångskostnader. Arbetsdomstolen finner att det av förbundet yrkade beloppet är skäligt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen förpliktar Marcus Assistans AB att till Svenska Kommunalarbetsareförbundet utge ett allmänt skadestånd om trettiotusen (30 000) kr, med ränta enligt 6 § räntelagen från den 18 december 2008 till dess betalning sker.
2. Arbetsdomstolen förpliktar Marcus Assistans AB att ersätta Svenska Kommunalarbetsareförbundet för dess rättegångskostnader med sextiotvå-tusenfyrahundranittioen (62 491) kr, varav 46 484 kr avser ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Lars Dirke, Kerstin Andersson, Kerstin Brodowsky, Pontus Sjöstrand, Stina Nilsen och Margareta Öhberg.
Enhälligt.

Sekreterare: Julia Damerau Malmström